

Pań P. Kowczyk
2.05.2024
[Signature]

Op - Kierownik ds
[Signature]

29. 04. 2024

Urząd Miasta Wałcz
KANCELARIA OGÓLNA

Wpł. dnia 26. 04. 2024

Nr 11874

Ilość zał. 4 Podpis [Signature]

Raport
z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów
Społecznych Gminy Miejskiej Wałcz na lata 2021-2026
w latach 2021-2023

Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Wałcz na lata 2021-2026 przyjęta została Uchwałą Nr VIII/XXXIV/298/21 Rady Miasta Wałcz z dnia 30 marca 2021r. Obowiązek opracowania i realizacji Strategii wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), zgodnie z którym „do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnie ryzyka”.

Misją Gminy Miejskiej Wałcz określoną w Strategii jest **skuteczne aktywizowanie osób zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, podniesienie jakości życia mieszkańców i stwarzanie im warunków do rozwoju, wzmacnianie rodzin oraz integrowanie społeczności lokalnej.**

W przygotowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Wałcz zawarto szczegółową diagnozę społeczną gminy (na podstawie źródeł zastanych, analizy danych badań ankietowych) oraz analizę SWOT. Na tej podstawie wskazano mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia w następujących obszarach: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność, rodzina, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie, zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne, starość, niepełnosprawność, kapitał społeczny i ludzki.

Analiza uwarunkowań dla obszaru **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność** wskazała na przewagę mocnych stron, takich jak: podejmowanie przez Gminę Miejską Wałcz działań mających na celu przyciągania inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w mieście, inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców, podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych, prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia, realizacja przez PUP w Wałczu projektów na rzecz ograniczenia bezrobocia wśród osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, coroczne organizowanie prac społecznie użytecznych dla bezrobotnych, inicjowanie działań zmierzających do tworzenia w mieście podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy, upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych, jak również organizowanie akcji charytatywnych oraz realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem, a także współpraca MOPS w Wałczu z podmiotami udzielającymi wsparcia osobom bezdomnym. Jednak intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagały słabe strony i zagrożenia, do których zaliczono: dziedziczenie bezrobocia, ubóstwa i niezależności życiowej, uzależnienie od pomocy społecznej, zbyt małą liczbę mieszkań socjalnych i komunalnych dla osób bezdomnych, wzrost bezrobocia spowodowany osłabieniem gospodarczym związanym z epidemią COVID-19, wyuczoną bezradność klientów pomocy społecznej, bierność i pasywność, nasilanie się postaw roszczeniowych, brak prób wyjścia z bezdomności, wzrost zachowań destrukcyjnych, pogłębianie w uzależnieniu w chorobie alkoholowej, wykluczenie społeczne, jak również konieczność zapewnienia całodobowej opieki osobom bezdomnym ze

względu na wiek, sytuację zdrowotną, niepełnosprawność, co generuje wzrost kosztów pomocy społecznej (odpłatność za DPS).

Obszar rodzina, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie również wskazała przewagę mocnych stron. Należą do nich: zapewnianie rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, dostęp do psychologa w placówkach oświatowych, wsparcie psychologa dla rodzin niewydolnych wychowawczo, utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną, dysponowanie odpowiednią kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój dzieciom i młodzieży, podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych poprzez realizację projektów współfinansowanych z EFS-u w ramach tzw. kontraktów samorządowych, dobra współpraca instytucji tworzących lokalny system wspierania rodziny, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, możliwość korzystania z poradnictwa Punktu Interwencji Kryzysowej w Wałczu, funkcjonowanie czasowego miejsca pobytu dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie – „Hostelu” na MOSIR w Wałczu, zapewnienie rodzinom, w których występują dysfunkcje, różnych form wsparcia przez placówki oświatowe: dożywianie, świetlica popołudniowa, pomoc materialna (stypendia, zasiłki), ferie zimowe i letnie wraz z posiłkiem, pomoc rzeczowa oraz inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy. Wśród niepokojących kwestii wskazano wzrost przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, wzrost liczby dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo umieszczanych w pieczy zastępczej, wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych oraz rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia, wzrost liczby negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych w placówkach oświatowych, np. używki, agresja i przemoc rówieśnicza, udział w grupach negatywnych, autoagresja, a przy tym niezmnieszenie się społecznego przyzwolenia na zjawisko przemocy.

Mocne strony dominowały również w kolejnym obszarze **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne**: zabezpieczony dostęp mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, funkcjonowanie przy PCPR w Wałczu Punktu Konsultacyjnego i Interwencji Kryzysowej zapewniającego wsparcie psychologiczne, terapeutyczne i prawne, działalność Poradni Zdrowia Psychicznego w Wałczu w zakresie leczenia osób uzależnionych od alkoholu, działania organizacji pozarządowych w zakresie wsparcia osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych oraz ich rodzin, propagowania zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej, prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, bogata oferta różnych form aktywności fizycznej skierowana do dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, realizacja przez organizacje pozarządowe projektów proekologicznych skierowanych do mieszkańców Wałcza, ścisła

współpraca straży miejskiej, policji i MOPS-u w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa osobom bezdomnym, prowadzenie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w mieście oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze. Wśród mocnych stron i licznych szans w tym obszarze wskazano słabe strony i zagrożenia: długi okres oczekiwania do lekarzy specjalistów, wzrost liczby ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych oraz wzrastająca liczba nieletnich sięgających po używki, akty agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, udziału w grupach negatywnych.

W dwóch kolejnych obszarach badawczych **starość i niepełnosprawność** do mocnych stron należało: informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy, analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad seniorami, zapewnienie usług opiekuńczych osobom starszym wymagającym opieki, realizacja przez organizacje pozarządowe projektów na rzecz poprawy jakości i poziomu życia osób starszych, jak również projektów skierowanych do emerytów, rencistów i inwalidów, mających na celu promocję zdrowia, integrację tej grupy oraz wsparcie specjalistyczne, zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej, działalność Uniwersytetu III Wieku, funkcjonowanie na terenie miasta form wsparcia osób starszych – Dziennego Domu Pomocy i Klubu Seniora oraz Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych, likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym, informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, funkcjonowanie na terenie miasta Środowiskowego Domu Samopomocy, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zakładu Aktywności Zawodowej, informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych, a także prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością, działalność Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego dla dzieci niepełnosprawnych w Wałczu, działalność Stowarzyszenia Dzieci Niepełnosprawnych „Uśmiech” prowadzącego działania w zakresie wczesnego diagnozowania i rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych, funkcjonowanie na terenie miasta przedszkoli specjalnych dla dzieci niepełnosprawnych oraz klas integracyjnych w placówkach oświatowych, które zaspokajają potrzeby na terenie miasta w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością. Niepokojące kwestie w tych obszarach to: stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców, pogarszająca się sytuacja demograficzna w mieście, nieznacznie zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych, a także budzące niepokój występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin, wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych w mieście oraz brak realizacji specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie miasta, z uwagi na brak zainteresowania osób chcących skorzystać z tej formy wsparcia. Obecnie, usługi z dziennym pobytem dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczy ŚDS Wałcz.

Kolejny badany obszar **kapitał społeczny i ludzki** pokazał tylko mocne strony, którymi są: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców miasta, zachęcanie ich do podejmowania inicjatyw lokalnych, inicjowanie działań mających na celu integrację

społeczności lokalnej, duża liczba organizacji pozarządowych na terenie miasta włączających się w działania służące łagodzeniu problemów społecznych, coraz atrakcyjniejsza oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna oraz popularyzowanie wśród mieszkańców miasta informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych, działalność Wałęckiego Centrum Kultury, Muzeum Ziemi Wałęckiej i Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji na rzecz integracji społeczności lokalnej, pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, propagowanie i inicjowanie wolontariatu, działalność Centrum Wolontariatu i Mentoringu Seniorów, a także Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Wałczu. Należy także podkreślić wysokie kwalifikacje kadry pomocy społecznej oraz możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej. Obszar ten nie wykazał żadnych słabych stron i zagrożeń.

Przytoczone powyżej analizy pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej Gminy Miejskiej Wałcz na lata 2021-2026, określonej w 5 celach strategicznych:

- I. Poprawa jakości życia mieszkańców-przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu, bezdomności.**
- II. Praca na rzecz rodziny-przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie.**
- III. Podniesienie jakości życia osób starszych oraz osób niepełnosprawnych.**
- IV. Dbalność o zdrowie i bezpieczeństwo publiczne mieszkańców miasta.**
- V. Rozwój kadr pomocowych, podnoszenie efektywności wsparcia, wzmocnienie dialogu społecznego.**

Realizacja wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Wałcz na lata 2021-2026 celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działań ma prowadzić do wypełnienia przyjętej misji oraz przyczynić się do rozwiązywania problemów społecznych występujących na terenie gminy, a także zapobiegania problemom i trudnościom, z jakimi borykają się jej mieszkańcy. Wytyczone cele mają być zrealizowane przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Pomoc i wsparcie dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej, umożliwienie ludziom życia w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji, równy dostęp do zasobów podstawowych usług, nie są możliwe bez integracji lokalnego środowiska. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Wałcz na lata 2021-2026 jest realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Wałcz na lata 2021-2023.
2. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Wałcz na lata 2021-2026.
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wałcz (uchwalany na kolejne lata obowiązywania Strategii).
4. Program współpracy Gminy Miejskiej Wałcz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego (uchwalany na kolejne lata obowiązywania Strategii).

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Wałcz na lata 2021-2026 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z jego Dyrektorem. Monitoring realizacji założeń Strategii prowadzony jest z wykorzystaniem analizy mierników przypisanych do celów strategicznych, składającej się z kilku etapów, takich jak: zbieranie danych i informacji, analiza danych i informacji, przygotowanie sprawozdania z realizacji Strategii. Analiza prowadzona jest corocznie. Zakres czasowy analizy obejmuje zmiany w stosunku do roku bazowego (2019 roku, jeżeli możliwe będzie pozyskanie danych) i roku ostatniego badania (dynamika). Obok prowadzonego cyklicznie monitoringu procesu realizacji Strategii, w 2024 roku oraz po zakończeniu jej realizacji w 2027 roku Strategia podlegać będzie procesowi ewaluacji.

Monitoring realizacji celów określonych w Strategii.

I. Poprawa jakości życia mieszkańców-przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu, bezdomności.

W ramach celu I określono następujące cele operacyjne i kierunki działań:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom wymagającym wsparcia:
  - 1) Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji materialnej;
  - 2) Zabezpieczanie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego;
  - 3) Wspieranie osób i rodzin pracą socjalną z wykorzystaniem kontraktów socjalnych i projektów socjalnych;
  - 4) Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich oraz z Kościołami i związkami wyznaniowymi;
  - 5) Realizacja programów i projektów na rzecz osób zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom bezrobotnym, aktywizowanie zawodowe osób bezrobotnych i pomoc osobom poszukującym pracy:
  - 1) Monitorowanie zjawiska bezrobocia, w tym bezrobocia wśród kobiet;
  - 2) Upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym i stażach;
  - 3) Łagodzenie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową MOPS;
  - 4) Praca socjalna z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych;
  - 5) Organizowanie we współpracy z PUP prac interwencyjnych, społecznie użytecznych i robót publicznych na terenie miasta;
  - 6) Zapewnienie możliwości osobom bezrobotnym i poszukującym zatrudnienia korzystania z poradnictwa specjalistycznego;
  - 7) Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców;
  - 8) Wspieranie i promocja działań zmierzających do tworzenia w mieście podmiotów ekonomii społecznej;

- 9) Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym bezrobotnych kobiet, z wykorzystaniem funduszy zewnętrznych;
  - 10) Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci.
3. Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym:
- 1) Monitorowanie zagrożeń prowadzących do występowania zjawiska bezdomności na terenie miasta;
  - 2) Podejmowanie interwencji na rzecz osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego;
  - 3) Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcia w załatwianiu spraw urzędowych osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością;
  - 4) Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego; Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi na rzecz osób bezdomnych.

Poniżej przedstawiono mierniki realizacji celu I w latach 2021-2023

miernik	j.miary	stan początkowy (2019 r.)	2021r.	2022r.	2023r.	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
wielkość środków wydatkowanych na pomoc mieszkańcom miasta	zł	31 178 600	36 510 537	30 307 083	17 148 577	34 200 000	UM/MOPS	raz w roku
liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej	osoba	1207	939	1043	884	700	MOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej z powodu:								
ubóstwa	osoba	765	606	548	533	650	MOPS	raz w roku
bezrobocia	osoba	684	556	456	427	600	MOPS	raz w roku
bezdomności	osoba	61	44	44	44	51	MOPS	raz w roku
udział liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności miasta	%	4,08 %	3,77%	4,37%	3,73	4,2%	MOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach objętych	osoba	541	397	938	811	480	MOPS	raz w roku

pracą socjalną								
liczba realizowanych kontraktów socjalnych	kontrakt	41	11	16	14	35	MOPS	raz w roku
liczba osób bezrobotnych	osoba	517	505	556	553	430	PUP	raz w roku
liczba bezrobotnych kobiet w mieście	osoba	284	285	325	321	220	PUP	raz w roku
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w mieście w liczbie osób w wieku produkcyjnym	%	3,7%	3,45%	3,94%	4,02%	2,9%	PUP	raz w roku

Mieszkańcy Wałcza, którzy są zagrożeni ubóstwem, bezrobociem, bezdomnością mogą otrzymać wsparcie dzięki różnorodnym narzędziom socjalnym, prawnym i instytucyjnym. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi szereg działań polegających na rozpoznawaniu potrzeb osób ubiegających się o pomoc z tutaj. Ośrodka. Dokonane analizy pozwalają na diagnozowanie problemów społecznych np. skali występowania ubóstwa, bezrobocia, bezdomności. Podejmowana w tym zakresie współpraca z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi ma na celu możliwie najlepszą koordynację działań na rzecz tej grupy osób. Na przestrzeni lat 2021-2023 w porównaniu z rokiem bazowym liczba osób objętych systemem pomocy społecznej systematycznie ulegała zmniejszeniu. Spowodowało to również spadek liczby osób i rodzin objętych pomocą z powodu ubóstwa, bezrobocia i bezdomności. Udział liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności miasta w kolejnych latach objętych monitoringiem przedstawiała się następująco: 2021r.-3,77%, 2022r.- 4.37%, 2023r.-3,73%.

Według stanu na 31 grudnia 2021r. stopa bezrobocia w gminie wyniosła 3,5%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Wałcz wynosiła 505 osób, w tym 56,4% stanowiły kobiety (285), 43,6% mężczyźni (220). Na dzień 31 grudnia 2022r. stopa bezrobocia w gminie wyniosła 3,9%, a liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie miejskiej Wałcz wynosiła 556, w tym 58,5% stanowiły kobiety (325), 41,5% mężczyźni (231). Według stanu na 31 grudnia 2023r. stopa bezrobocia w gminie wyniosła 4,1%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie miejskiej Wałcz wynosiła 553, w tym 58% stanowiły kobiety (321), 42% mężczyźni (232). W porównaniu z rokiem bazowym 2019r. liczba osób bezrobotnych wzrosła. Wzrost bezrobocia utrzymuje niekorzystne tendencję w jego strukturze, wynikające z wysokiego udziału osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, kobiet, długotrwale bezrobotnych, osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niższym oraz osób powyżej 50 r.życia.

W 2021r. Powiatowy Urząd Pracy w Wałczu dysponował łącznie 1643 wolnymi miejscami pracy i aktywizacji zawodowej, w tym 971 miejscami pracy z terenu miasta Wałcz. Wydano 899 skierowań dla bezrobotnych z terenu miasta Wałcza do pracy lub na różne formy aktywizacji. Usługami i instrumentami rynku pracy objętych zostało 673 mieszkańców Wałcza.

Największym zainteresowaniem wśród bezrobotnych cieszyły się staże (111 osób), prace społecznie użyteczne – klienci ośrodka pomocy społecznej (45 osób), dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej (30 osób), prace interwencyjne (24 osoby) oraz roboty publiczne (13 osób). W 2021r. MOPS skierował do Programu Prac Społecznie Użytecznych 70 osób.

W 2022r. Powiatowy Urząd Pracy zaktywizował łącznie 700 bezrobotnych poprzez takie usługi i instrumenty rynku pracy jak: staże u pracodawców (127 osób), prace społecznie użyteczne (22 osoby), roboty publiczne (16 osób), szkolenia zawodowe (122 osoby), bon na zasiedlenie (11 osób), dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej (18 osób), refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (12 osób), prace interwencyjne) 21 osób, poradnictwo zawodowe (341 osób), udział w programach pilotażowych (10 osób). W 2022r. Powiatowy Urząd Pracv dysponował 1275 ofertami pracy, z których 497 stanowiło oferty subsydiowane ze środków Funduszu Pracy. MOPS skierował do Programu Prac Społecznie Użytecznych 61 osób.

W 2023r. Powiatowy Urząd Pracy dysponował łącznie 957 wolnymi miejscami pracy i aktywizacji zawodowej, w tym 490 miejscami pracy z terenu miasta Wałcz i wydał 1005 skierowań dla osób bezrobotnych z terenu Wałcza. W oparciu o usługi i instrumenty rynku pracy w 2023 roku zaktywizowanych zostało łącznie 609 bezrobotnych mieszkańców Wałcza, których objęto poniżej wymienionymi formami pomocy: staże i bony stażowe (91osób), prace społecznie użyteczne (30 osób), roboty publiczne (5 osób), szkolenia i bony szkoleniowe (30 osób), prace interwencyjne (10 osób), dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej-24, refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy (18 osób), podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania (bon na zasiedlenie 20 osób), poradnictwo zawodowe (356 osób). W 2023r. MOPS skierował do Programu Prac Społecznie Użytecznych 46 osób.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, w stosunku do osób bezdomnych, należy przede wszystkim udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Udzielenie schronienia dla osób bezdomnych z terenu miasta Wałcz następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w schronisku dla bezdomnych lub w ogrzewalni miejskiej. Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. Tymczasowe schronienie może być udzielone również w formie ogrzewalni, która umożliwi interwencyjny, bezpieczny pobyt w ogrzewanych pomieszczeniach wyposażonych co najmniej w miejsca siedzące. W schronisku dla bezdomnych, ogrzewalni miejskiej mogą przebywać osoby zdolne do samoobsługi, których stan zdrowia nie zagraża zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce.

W ogrzewalni i schronisku nie mogą przebywać osoby będące pod wpływem alkoholu lub pod wpływem substancji psychoaktywnych. Pobyt takich osób w w/w placówkach jest możliwy tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach np. w okresie silnych mrozów.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałczu, w celu realizacji w/w formy pomocy, ma podpisaną umowę ze Stowarzyszeniem „Pilskie Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR –

MARKOT” w Pile, które zabezpiecza potrzeby w zakresie zapewnienia schronienia bezdomnym z terenu naszej gminy. W ostatnich latach nie było zasadniczego problemu z uzyskaniem miejsca noclegowego w w/w schronisku. W pojedynczych przypadkach, zwłaszcza w okresie zaostrej zimy, korzystaliśmy z innych placówek m.in. w Rynowie, Warszawie oraz w Łagiewnikach gm. Resko. Osoby, które z różnych względów nie chcą korzystać ze schronisk, mają możliwość wynajęcia pokoju lub mieszkania we własnym zakresie. Ośrodek, w miarę posiadanych środków finansowych, pokrywa częściowy koszt wynajmu.

Główną formą pomocy udzielanej osobom bezdomnym jest zapewnienie schronienia tj. kierowanie do schronisk i pokrywanie kosztów. Ponadto osoby bezdomne mogą skorzystać z wszelkich form pomocy przewidzianych ustawą o pomocy społecznej w zależności od indywidualnych potrzeb, uprawnień oraz możliwości finansowych Ośrodka. Wszyscy bezdomni mają możliwość skorzystania z dożywiania w formie pełnego obiadu przez okres całego roku. Mogą również skorzystać ze stałej, okresowej i celowej pomocy finansowej zabezpieczającej ich podstawowe potrzeby bytowe. Ponadto mają możliwość skorzystania z pomocy rzeczowej w formie bonów żywnościowych oraz pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (PO PŻ).

W przypadku braku ubezpieczenia zdrowotnego Ośrodek po przeprowadzonym wywiadzie środowiskowym wystawia decyzje uprawniające na okres 90 dni do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej w ramach NFZ.

Osoby bezdomne korzystające z pomocy Ośrodka objęte są całoroczną pracą socjalną, mającą na celu wskazanie możliwości i działań, które skutkowałyby usamodzielnieniem się osoby. Do podstawowych działań należy: kierowanie na leczenie odwykowe, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, ustalanie stopnia niepełnosprawności w celu uzyskania uprawnień do świadczeń pieniężnych, kierowanie do prac społecznie- użytecznych, pomoc w wyrabianiu lub odtwarzaniu dokumentów osobistych.

Na terenie miasta Wałcz działa kilka organizacji pozarządowych w sferze pomocy społecznej, m.in. Caritas Parafii pw. Św. Antoniego i pw. Św. Mikołaja, Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołońskiej - Centrum Charytatywno-Opiekuńcze w Wałczu, które udzielają osobom bezdomnym pomocy w formie rzeczowej, uzupełniając pomoc instytucjonalną.

Beneficjenci systemu pomocy społecznej mogą korzystać z różnych form wsparcia finansowego w Ośrodku. W poszczególnych latach objętych monitoringiem, z różnych form pomocy pieniężnej i niepieniężnej skorzystała następująca liczba osób i rodzin:

Różne formy pomocy	2021	2022	2023
zasiłku okresowego	244	232	221
zasiłki celowe	363	326	331
specjalne zasiłki celowe	54	21	18
zasiłek stały	117	123	122
dodatki mieszkaniowe	300	335	323

dotatki energetyczne	86		
dotatki elektryczne		44	71
dodatek osłonowy		2436	
dodatek węglowy		1207	11
dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła		513	1
refundacji podatku Vat za dostarczone paliwa gazowe			92
świadczenia rodzinne	1087	1055	949
świadczenia z funduszu alimentacyjnego	176	148	132
świadczenia wychowawcze	2643		
pomoc w formie dożywiania w szkole i przedszkolu	77	94	80
pomoc żywnościowa z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020	1108	1100	1067
pobyt w schroniskach dla bezdomnych	10	14	10
finansowanie pobytu w DPS	47	55	63
usługi opiekuńcze	64	76	63
pobyt w dziennym domu pomocy	14	16	9
posiłki w dziennym domu pomocy	114	123	109
program „Posiłki w szkole i w domu” (posiłki, zasiłki celowe, bony żywnościowe)	634	645	581
miejski program wsparcia mieszkańców w opłatach za gospodarowanie odpadami komunalnymi	9	22	15
praca socjalna	397	938	811

II. Praca na rzecz rodziny-przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

W ramach celu II określono następujące cele operacyjne i kierunki działań:

1. Wzmacnianie potencjału rodzin:

- 1) Promowanie prawidłowego modelu rodziny;
- 2) Edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych oraz rozwiązywania konfliktów rodzinnych;
- 3) Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;
- 4) Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą;
- 5) Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 6) Zapewnienie ciągłości działalności placówki wsparcia dziennego dla małoletnich mieszkańców Wałcza, zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i demoralizacją;
- 7) Rozwijanie współpracy z pedagogami szkolnymi;
- 8) Poszerzenie dostępu do poradnictwa rodzinnego dla rodzin naturalnych oraz zastępczych;
- 9) Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem;
- 10) Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w mieście poprzez współpracę różnych podmiotów instytucjonalnych, organizacji pozarządowych i Kościoła.

2. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży:
  - 1) Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w mieście i podejmowanie interwencji w tym zakresie;
  - 2) Doskonalenie kadr oświatowych poprzez zapewnienie nauczycielom możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
  - 3) Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów;
  - 4) Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;
  - 5) Monitorowanie środowiska uczniów pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny; Rozszerzanie w miarę posiadanych możliwości oferty zajęć pozalekcyjnych;
  - 6) Rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych miasta.
3. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej:
  - 1) Zapewnienie osobom uzależnionym, w szczególności od alkoholu i środków psychoaktywnych, dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej;
  - 2) Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego;
  - 3) Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego, a w razie potrzeby zapewnienie schronienia w celu odizolowania od sprawców przemocy;
  - 4) Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych;
  - 5) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie;
  - 6) Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, podnoszenie kwalifikacji członków zespołu w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie;
  - 7) Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi na rzecz pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanią.

Poniżej przedstawiono mierniki realizacji celu II w latach 2021-2023

miernik	j.miar	stan początkowy (2019 r.)	2021r.	2022r.	2023r.	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru

liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej	rodzina	654	530	602	532	550	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	rodzina	107	86	78	62	80	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych pracą socjalną	rodzina	288	215	551	496	240	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	rodzina	38	28	34	40	28	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu:								
alkoholizmu	rodzina	125	107	93	89	85	MOPS	raz w roku
narkomanii	rodzina	20	9	10	9	15	MOPS	raz w roku
przemocy w rodzinie	rodzina	4	5	5	8	2	MOPS	raz w roku
liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty	karta	88	79	85	87	70	ZI	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych	osoba	1 923	1083	1055	951	1600	MOPS	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	osoba	293	176	159	146	250	MOPS	raz w roku

liczba rodzin objętych wsparciem Karta Dużej Rodziny	rodzina	35	206	493	405	45	UM	raz w roku

Pomimo zmniejszającej się liczby rodzin objętych wsparciem MOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w kolejnych latach objętych monitoringiem liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodzin przedstawiała się następująco: 2021r.-28, 2022r.-34, 2023r.-40. Z danych przekazanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu w kolejnych latach w pieczy zastępczej umieszczono następująco liczbę dzieci z terenu miasta Wałcz: 2021r.-10, 2022r.-4 i 2023r.-11 dzieci z terenu miasta Wałcz. Psycholog zatrudniony w MOPS przeprowadził w 2021r.-318 konsultacji (53 osoby), w 2022r.-238 konsultacji(44 osoby), 2023r.-159 (31 osób). Osoby korzystające z konsultacji zgłaszały się o wsparcie z uwagi na min. problemy opiekuńczo-wychowawcze (problemy wieku dojrzewania, izolacji domowej z uwagi na Covid-19), przemoc w rodzinie, uzależnienie od alkoholu własne lub członka rodziny, chorobę własną lub członka rodziny. PCPR zorganizował 3 szkolenia i warsztaty z tematyki dotyczącej wspierania prawidłowego funkcjonowania rodziny i organizacji pieczy zastępczej. Z poradnictwa specjalistycznego PCPR skorzystało 180 rodzin (202 osoby z terenu miasta Wałcz). W 2022r. zorganizowano 3 szkolenia i warsztaty z tematyki dotyczącej wspierania prawidłowego funkcjonowania rodziny i organizacji pieczy zastępczej. Z poradnictwa specjalistycznego skorzystało 89 osób, natomiast 76 osób zostało objętych terapią indywidualną. W 2023r. zorganizowano 3 szkolenia i warsztaty z tematyki dotyczącej wspierania prawidłowego funkcjonowania rodziny i organizacji pieczy zastępczej. Z poradnictwa specjalistycznego skorzystało 192 osoby. Sąd Rejonowy w Wałczu prowadził w 2021r. 38 spraw z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz 30 postępowań w sprawach nieletnich. Kuratorzy sądowi nadzorowali 32 rodziny. W 2022r. Sąd prowadził 64 sprawy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz 79 postępowań w sprawach nieletnich. Kuratorzy sądowi nadzorowali 23 rodziny. W roku 2023 Sąd Rejonowy w Wałczu prowadził 80 spraw z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz 55 postępowań w sprawach nieletnich. Kuratorzy sądowi nadzorowali 26 rodzin. Z poradnictwa Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w poszczególnych latach skorzystało: 2021r.-299, 2022r.-437, 2023r.-270 rodzin.

Placówki oświatowe z terenu miasta objęły wsparciem pedagogicznym i psychologicznym rodziców i dzieci. W 2021r. z różnych form wsparcia (porady, konsultacje, interwencje, mediacje) skorzystało 1039 osób, w 2022r.-1344, w 2023r.-1815.

W okresie objętym monitoringiem w porównaniu z rokiem bazowym zmniejszyła się liczba osób objętych wsparciem MOPS w powodu narkomanii i alkoholizmu. Z danych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że wobec 39 w 2021r., 23 w 2022r., 59 w 2023r. wniosków zastosowano procedurę zobowiązania do leczenia.

Zgodnie ze sprawozdaniem z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wałcz za 2021r. oraz 2022r. podejmowano następujące działania związane z profilaktyką uzależnia:

Poradnia Zdrowia Psychicznego J. Mołęda & H. Iżyk w Wałczu prowadziła ponadstandardową i ponadlimitową (ilościowo wykraczającą poza liczbę świadczeń określonych umową z NFZ) ofertę terapeutyczną dla osób uzależnionych i współuzależnionych w formie dodatkowych terapii poprzez specjalistyczną pomoc terapeutyczną i rehabilitację osób uzależnionych. Świadczone indywidualną pomoc psychiatryczną, psychologiczną, terapeutyczną i instruktora terapii uzależnień oraz grupową w zakresie terapii uzależnień. W 2021 roku w Poradni Zdrowia Psychicznego w Wałczu leczone były 204 osoby uzależnione od alkoholu, w tym 169 mężczyzn i 35 kobiet. Zobowiązanych do leczenia odwykowego postanowieniem Sądu było 39 osób. W 2022 roku w Poradni Zdrowia Psychicznego w Wałczu leczone były 204 osoby uzależnione od alkoholu, w tym 168 mężczyzn i 36 kobiet. Zobowiązanych do leczenia odwykowego postanowieniem Sądu było 29 osób.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu realizowało zadania z zakresu pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz ofiar i sprawców przemocy w rodzinie oraz pomocy prawnej dla ofiar przemocy w rodzinie. Specjaliści udzielali konsultacji w sytuacjach kryzysowych i podejmowali interwencje związane z przemocą typu fizycznego, psychicznego, ekonomicznego, seksualnego i zaniedbaniami wobec dzieci i osób starszych. Radca prawny udzielał pomocy dla osób z Gminy Miejskiej Wałcz, które zgłaszały się z problemami dotyczącymi sytuacji przemocy w rodzinie. Z konsultacji i poradnictwa prawnego skorzystało 81 osób, z reguły osoby korzystały z pomocy kilkakrotnie. Prowadzono pomoc terapeutyczną dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz ofiar i sprawców przemocy w rodzinie. Problemy z tego obszaru dotyczyły nadużywania i uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, uzależnienia od hazardu, komputera, telefonu i internetu. W 2021r. terapią objęto 25 osób, z tego 6 osób uzyskało pomoc w zakresie podjęcia stacjonarnej formy leczenia uzależnienia od alkoholu w Ośrodkach Leczenia Uzależnień (Charcice, Gniezno). W 2022r. terapią objęto 76 osób, z tego 10 osób uzyskało pomoc w zakresie podjęcia stacjonarnej formy leczenia uzależnienia od alkoholu w Ośrodkach Leczenia Uzależnień (Charcice, Gniezno).

Realizowano programy profilaktyczne dla rodzin objętych problemem uzależnień:

1. Program „Własnym głosem, własnym rytmem” realizowany przez Pracownię Rozwoju Osobistego i Psychoterapii Własnym Rytmem. Projekt w 2021r. skierowany był do kobiet dotkniętych problem uzależnienia. W 2022r. skierowany był do kobiet dotkniętych problem współuzależnienia oraz z syndromem DDA.

2. Warsztaty terapeutyczne dla osób uzależnionych z miasta Wałcz, adresowane do osób zrzeszonych w stowarzyszeniach działających w zakresie profilaktyki uzależnień (22 osoby). Organizatorem warsztatów była Fundacja Młodzi w Uzależnieniu z siedzibą w Gnieźnie. Cykl warsztatów obejmował 2 bloki tematyczne: Pierwszy dotyczący asertywnych zachowań, podczas których uczestnicy zostali zapoznani ze sposobami odmawiania spożywania alkoholu, narkotyków czy innych substancji, drugi dotyczący nawrotu choroby alkoholowej. Uczestnicy pogłębili wiedzę na temat sygnałów ostrzegawczych nawrotu, radzenia sobie ze stresem oraz skutecznej komunikacji z innymi. W efekcie działań terapeutycznych uczestnicy zostali umocnieni w decyzji o trzeźwieniu i motywacji do trzeźwości, nabyli wiedzę i umiejętności

z zakresu zapobiegania i zatrzymania nawrotów choroby, umiejętności w zakresie komunikacji międzyludzkiej (2021r., 2022r.)

3. Warsztaty profilaktyczne skierowane do osób dorosłych promujące zdrowy tryb życia i alternatywy wobec używania substancji psychoaktywnych z zastosowaniem art terapii oraz socjoterapii (2022r.)

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła działania wspierające działalność stowarzyszeń i klubów abstynenta, prowadzących grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

Fundacja Planeta Kreatywna prowadziła w 2022r. Poradnię Profilaktyczno - Konsultacyjną w zakresie przeciwdziałania narkomanii (konsultacje, spotkania profilaktyczne, wspierające i terapeutyczne). Odbiorcami zadania byli: młodzież w wieku 14-18 lat eksperymentująca ze środkami psychoaktywnym, osoby w wieku 19-30 nadużywające środków zmieniających świadomość w sposób szkodliwy. Kolejną grupę stanowiły osoby w wieku 31-40 lat z przymusowym wyrokiem odbywania terapii po zwolnieniu z zakładu karnego, przekierowane na terapię długoterminową, na terapię stacjonarną długoterminową, na detoksykację z zaleceniami lekarza psychiatry. Ze wsparcia indywidualnego Poradni skorzystało 98 osób, w tym młodzież w wieku 12-14 lat m.in. osoby eksperymentujące ze środkami psychoaktywnymi. Wszystkie osoby objęte projektem konsultowane były z lekarzem psychiatrą, objęci profilaktyką i edukacją z zakresu uzależnień, kierowanych na terapię krótkoterminową i długoterminową stacjonarną, kierowane na detoksykację, do dalszego wsparcia psychologicznego.

Ponadto, w 2022r. Fundacja realizowała projekt pn. „JA –kobieta” Głównym celem zadania było prowadzenie grupy terapeutycznej dla mieszkanek Gminy Miejskiej Wałcz, które ukończyły podstawową terapię indywidualną. Na spotkaniach poruszane były zagadnienia z komunikacji, relacji, asertywności, identyfikacji własnych potrzeb, wyrażanie i rozumienie emocji. Kolejny projekt pn. „Komunikacja i relacja”, którego celem była realizacja działań mających na celu poszerzenie wiedzy rodziców dzieci i młodzieży z terenu miasta Wałcz w zakresie uzależnień, organizacja wsparcia dla rodziców dzieci i młodzieży zmagających się z problemem uzależnień, zapobiegania uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.

Wałeckie Stowarzyszenie Klub Abstynentów Korona w 2021 roku prowadziło grupy wsparcia, mitingi AA dla osób uzależnionych, AI - anon dla osób współuzależnionych oraz prowadziło działalność edukacyjną poprzez udzielanie informacji oraz udostępnianie materiałów informacyjnych. Osoby korzystające z pomocy stowarzyszenia korzystały z doradztwa i pomocy specjalistów z Pracowni Profilaktyki i Terapii Uzależnień oraz Gabinetu Terapii Uzależnień. W roku 2022r. realizowano projekty pn. Udzielanie wsparcia środowiskom abstynenckim na terenie miasta Wałcz tj. prowadzenie grupy wsparcia, mitingi AA dla osób uzależnionych, AI - anon dla osób współuzależnionych oraz prowadziło działalność edukacyjną poprzez udzielanie informacji oraz udostępnianie materiałów informacyjnych. Wolontariusze WSKAK udzielali pomocy i podejmowali działania na rzecz osób uzależnionych. Kolejny projekt realizowanym przez stowarzyszenie to „Funkcjonowanie rodzica jako wzorzec kształtujący dzieci i młodzież”. W ramach projektu odbyły się dwudniowe warsztaty

terapeutyczne na temat: „Funkcjonowanie rodzica jako wzorzec kształtujący dzieci i młodzież w rodzinie z problemem alkoholowym”.

Stowarzyszenie Parafii św. Antoniego w Wałczu w 2021r. realizowało zadanie: terapia indywidualna dla osób podejmujących zmianę stylu życia, zarówno uzależnionych jak i współuzależnionych. Odbywały się mitingi Al.-anon, DDA, AA, w formie zamkniętej i otwartej oraz spotkania rocznicowe. W roku 2022 realizowano projekt pn. Terapia indywidualna dla osób podejmujących zmianę stylu życia, zarówno uzależnionych jak i współuzależnionych. Podjęte działania to: terapia indywidualna, spotkanie terapeuty uzależnień z osobami podejmującymi próbę zmiany stylu życia, zarówno uzależnionych jak i współuzależnionych, doświadczających przemocy i sami będący agresorami. Terapia odbywała się dwa, trzy razy w miesiącu w zależności od potrzeb korzystających z niej osób. Uczestnikami warsztatów były osoby z terenu miasta Wałcz, uzależnione, AA, Al-Anon, DDA, narkomani, hazardziści, lekomani, itp., ich rodziny, które podjęły decyzję o chęci zmiany dotychczasowego funkcjonowania na lepsze, spokojniejsze życie.

W 2021r. Fundacja Nowe Horyzonty z siedzibą w Warszawie zrealizowała zadanie publiczne: „Na dobrej drodze do dorosłości”. Celem spotkań z uczniami było zmniejszenie ryzyka uzależnienia od alkoholu poprzez zwiększenie świadomości odbiorców na temat skutków spożywania alkoholu w młodym wieku, a przy tym wzmocnienie umiejętności chroniących w zakresie przeciwstawiania się presji grupy rówieśniczej. W ramach zadania przeprowadzono w szkołach podstawowych 15 warsztatów na temat uzależnień, w których wzięło udział 279 uczniów.

Stowarzyszenie IDEA Wałcz przeprowadziło w 2022r. projekt pn. Życie to nie bajka - jak żyć w rodzinie z problemem alkoholowym; ART Terapia - pomóż sobie poradzić ze stresem. Głównym celem było uświadomienie uczestnikom własnych potrzeb, zobaczenie kim jestem, a kim chcę być. Jak mogę zmienić swoje nawyki, jak wygląda moja droga przy osobie uzależnionej, czy ona mnie w to nie wciąga. Terapeuta, który prowadził zajęcia ma wieloletnie doświadczenie w prowadzeniu grup. Celami szczegółowymi było: wspieranie aktywnych i otwartych postaw obywatelskich, uwrażliwienie na potrzeby najbliższego otoczenia, zrozumienie samego siebie i otaczającego świata. Zajęcia z zakresu profilaktyki odbywały się w formie warsztatowej, gdzie zakładanym celem było: odbudowanie poczucia własnej wartości, umiejętność pracy w grupie, samodzielność, umiejętność konstruktywnego wyrażania uczuć, poprawa komunikacji z innymi ludźmi, wzrost swoich słabych i mocnych stron, wzrost tolerancji wobec innych. Ponadto dzięki zajęciom nastąpiło: zwiększenie ich aktywności w środowisku, zwiększenie ich pewności siebie, wyrównanie szans społecznych, rozwiązywanie problemów emocjonalnych, rozwiązywanie bieżących problemów. W ramach zadania został przeprowadzony także cykl warsztatów plastycznych polegających na ukazaniu alternatywnych form spędzania wolnego czasu i rozbudzeniu pasji twórczych wśród uczestników poprzez tworzenie własnych, niepowtarzalnych prac z wykorzystaniem różnorodnych technik, metod i narzędzi.

W 2022r. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym "IGNIS" realizowało projekt pn. Fizjoterapia szansą na poprawę jakości życia i zdrowia. Celem zadania była poprawa sytuacji życiowej i stanu zdrowia osób uzależnionych i współuzależnionych.

III. Podniesienie jakości życia osób starszych oraz osób niepełnosprawnych.

W ramach celu III określono następujące cele operacyjne i kierunki działań:

1. Realizacja idei „starzenia się w zdrowiu”:
  - 1) Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych;
  - 2) Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom starszym i niepełnosprawnym;
  - 3) Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym;
  - 4) Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi;
  - 5) Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych;
  - 6) Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne;
  - 7) Inicjowanie przedsięwzięć zapewniających integrację osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem;
  - 8) Podejmowanie współpracy z kościołami, związkami wyznaniowymi i organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych;
  - 9) Poszerzenie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych;
  - 10) Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.
2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie:
  - 1) Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym;
  - 2) Likwidowanie barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym;
  - 3) Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi;
  - 4) Pobudzanie aktywności obywatelskiej w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych w ramach budżetu obywatelskiego;
  - 5) Współpraca z lokalnymi pracodawcami w celu upowszechniania wiedzy na temat warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych;
  - 6) Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób niepełnosprawnych;
  - 7) Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach;
  - 8) Współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby niepełnosprawne;
  - 9) Zabezpieczenie funkcjonowania utworzonych mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ich rodzin i opiekunów przez okres 10 lat oraz podjęcie działań zmierzających do utworzenia mieszkań chronionych dla osób starszych i przewlekle chorych.

Poniżej przedstawiono mierniki realizacji celu III w latach 2021-2023

miernik	j.miar	stan początkowy (2019 r.)	2021r.	2022r.	2023r.	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	5 887	6176	5936	6112	6400	UM	raz w roku
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców miasta	%	24,70%	24,89%	24,89%	25,79%	26,5%	UM	raz w roku
liczba osób w wieku powyżej 66 lat objętych wsparciem z pomocy społecznej	osoba	154	152	158	124	160	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	rodzina	232	183	204	173	270	MOPS	raz w roku
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,	osoba	84	64	76	63	105	MOPS	raz w roku
liczba osób z miasta przebywających w DPS	osoba	43	47	55	63	50	MOPS	raz w roku

Struktura wiekowa mieszkańców wskazuje typowe cechy społeczeństwa starzejącego się, można zauważyć też zjawisko singularyzacji starości (samotne zamieszkiwanie osób starszych). Proces starzenia się społeczeństwa, wydłużanie się okresu życia, pogarszający się stan zdrowia, a co za tym idzie wzrastająca liczba osób z niepełnosprawnościami, często opiekuńcza niewydolność rodzin wobec dorosłych osób niesamodzielnych, wymaga wysokich nakładów finansowych na zapewnienie im opieki całodobowego lub dziennego wsparcia. Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania są nadal tańszą formą wsparcia jedynie w przypadku niewielkiej ilości godzin świadczonych usług dla osób wymagających opieki niż usługi świadczone w domach pomocy społecznej. Na przestrzeni lat objętych monitoringiem liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych wynosi: 2021r.-64 osoby, 2022r.-

76 osób, 2023r.-63 osoby. Wzrastają potrzeby kierowania mieszkańców do Domów Pomocy Społecznej, a tym samym zwiększeniu ulegają środki samorządowe przeznaczone na koszty utrzymania tych osób. Na wzrost liczby osób korzystających z usług opiekuńczych i przebywających w DPS wpływają następujące czynniki: starzenie się społeczeństwa, emigracja zarobkowa młodego pokolenia, co powoduje, że rodzice lub inne osoby z rodziny zostają osobami samotnymi, niezdolnymi do samodzielnej egzystencji, wzrost liczby osób z zaburzeniami psychicznymi, uniemożliwiającymi zapewnienie im usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Kierowanie i umieszczanie w DPS dotyczy nie tylko osób starszych ale dotyczy też osób młodych z niepełnosprawnościami. Można wnioskować, że z każdym rokiem będzie przybywać osób, które będą musiały być umieszczone w DPS odpowiedniego typu. Brak pracy, niskie zarobki powodują, że osoby zobowiązane nie będą zobligowane do współpłacenia za pobyt DPS, obowiązek ten spadnie na Gminę. Ponadto kolejną grupą osób są osoby uchylające się od ponoszenia odpłatności, osoby przebywające poza granicami kraju za pobyt swoich bliskich w DPS, gdzie również obowiązek spada na Gminę. Wobec tego istnieje potrzeba zabezpieczenia odpowiednich środków samorządowych przeznaczonych na w/w cel. Liczba osób za które Gmina jest zobligowana do współpłacenia systematycznie wzrasta.

Od kwietnia 2024r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje Program Opieka Wytchnieniowa dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024, który realizowany jest w formie pobytu dziennego dla 14 osób i w formie pobytu całodobowego dla 8 osób.

Poniżej przedstawiono liczbę świadczeń wypłaconych przez MOPS na rzecz osób niepełnosprawnych:

Świadczenie na rzecz osób niepełnosprawnych wypłacę w MOPS	2021	2022	2023
specjalny zasiłek opiekuńczy	81	35	12
zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	2 417	2 375	2 370
zasiłek pielęgnacyjny – dla niepełnosprawnego dziecka	1 114	1 121	1 172
zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	2 281	2 272	2 334
zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	72	84	78
świadczenia pielęgnacyjne	1450	1 608	1 662

Od 01 stycznia 2021r. funkcjonowało na terenie Gminy Miejskiej Wałcz mieszkanie chronione wspierane, przeznaczone dla osób z terenu Gminy, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebowały wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagały usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, a w szczególności osób z zaburzeniami psychicznymi.

Pod koniec 2023r. przekształcono je na mieszkanie wspomagane przeznaczone jest dla mieszkańców Gminy, którzy ze względu na niepełnosprawność potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności dla osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, całkowitą lub częściową niezdolnością do pracy i samodzielnej egzystencji w odniesieniu do których orzeczono chorobę psychiczną, niepełnosprawność intelektualną, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję oraz niewidomych.

Z pobytu i wsparcia w mieszkaniu chronionych w latach 2021-2023 skorzystało: 2021r.-11 osób, 2022r.-11 osób, 2023r.-10 osób.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Wałczu dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi jest dziennym ośrodkiem wsparcia obejmującym pomocą dorosłe osoby z niepełnosprawnością intelektualną i chore psychicznie. Usługi prowadzone przez Dom Samopomocy obejmują: treningi funkcjonowania w życiu codziennym, treningi umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, treningi spędzania czasu wolnego, poradnictwo psychologiczne, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, podstawową opiekę, zajęcia rekreacyjno-sportowe, zajęcia z zakresu terapii zajęciowej, pracę socjalną. Z pobytu w placówce w latach 2021-2023 skorzystało: w 2021r.-35 osób, w 2022r.-41 osób, w 2023r.-39 osób. Przy Środowiskowym Domu Samopomocy w Wałczu działa Stowarzyszenie „Przyjazny Dom”. Celem Stowarzyszenia jest wsparcie statutowej działalności Środowiskowego Domu oraz wzbogacenie jego działalności terapeutycznej o działania projektowe realizowane z Osobami z Niepełnosprawnością i mieszkańcami lokalnego środowiska.

IV. Dbalność o zdrowie i bezpieczeństwo publiczne mieszkańców miasta.

W ramach celu IV określono następujące cele operacyjne i kierunki działań:

1. Zaspakajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia i zdrowego stylu życia:
  - 1) Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej;
  - 2) Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia, prowadzenie profilaktyki zdrowotnej, opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych;
  - 3) Dbalność o profilaktykę prozdrowotną w przedszkolach i szkołach na terenie miasta;
  - 4) Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie miasta;
  - 5) Zwiększenie oferty bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców miasta;Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta:
  - 1) Współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta;
  - 2) Zwiększenie częstotliwości patroli Straży Miejskiej oraz Policji w miejscach szczególnie zagrożonych;
  - 3) Prowadzenie akcji informacyjnych, w tym w szczególności w środowisku seniorów, na temat zagrożeń przestępczością;
  - 4) Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa na drodze;
  - 5) Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców miasta o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i internetu.
3. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów:

- 1) Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym;
- 2) Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły;
- 3) Podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym;
- 4) Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat uzależnień, przemocy w rodzinie, przestępczości i jej negatywnych skutków;
- 5) Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami.

Poniżej przedstawiono mierniki realizacji celu IV w latach 2021-2023

miernik	j.miar	stan początkowy (2019 r.)	2021r.	2022r.	2023r.	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
przedsięwzięcia w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej i aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego	programy projekty, imprezy	102	30 programów, 53 imprezy, 155 wydarzeń, 29 edycji zajęć cykl.	36 programów 54 imprezy, 343 wydarzenia , 28 edycji zajęć cykl	44 programy, 50 imprez, 392 wydarzenia, 32 edycje zajęć cykl	120	UM, NGO-s, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przestępstwa i wykroczenia popełnione na terenie miasta, w tym z udziałem nieletnich	przestępstwo/wykrócenie	468	536, 13	984 82	983 21	430	Policja	raz w roku
liczba realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach oraz liczba osób nimi objętych	program/osoba	104 programy dla wszystkich uczniów placówek oświatowych na terenie miasta	139 Programy, przedsięwzięcia dla wszystkich uczniów placówek oświatowych na terenie miasta	291 Programy, przedsięwzięcia dla wszystkich uczniów placówek oświatowych na terenie miasta	256 Programy, przedsięwzięcia dla wszystkich uczniów placówek oświatowych na terenie miasta	120 programów	placówki oświatowe, PPP	raz w roku
liczba i wartość zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze	inwestycja/zł	6 437 627	3 557 612 (11)	4 102 406 (2)	18 086 310 (7)	6 500 000	UM	raz w roku

Placówki Ochrony Zdrowia realizowały następujące przedsięwzięcia w zakresie promowania zdrowego stylu życia i prowadzenia profilaktyki zdrowotnej.

W 2021r. 107 Szpital Wojskowy z Przychodnią w Wałczu: realizował program profilaktyki udarowej, profilaktyki złamań osteoporotycznych dla mieszkańców powiatu wałeckiego, akcję profilaktyczną „Biała Sobota”, badania cytologiczne w ramach umowy NFZ, badania cytologiczne w ramach poradni ginekologicznej, program profilaktyczny w ramach lekarza POZ-CHUK, program profilaktyki „Dbam o zdrowie, nie palę”, program edukacji pacjenta z cukrzycą (edukator szpitalny działa na potrzeby pacjentów leczonych szpitalnie). W 2022r. Szpital realizował program profilaktyki złamań osteoporotycznych, program „Dbam o zdrowie, nie palę”, program Szkoła Rodzenia. W 2023r.: program Szczepienia HPV-Stop HPV, program profilaktyczny w ramach POZ CHUK, programy Dbam o zdrowie, nie palę.

Przychodnia Lekarska dla dzieci i młodzieży W. Janas, G. Pawłowska i wspólnicy s.j. w 2021r. i 2022r. realizowała program profilaktyki gruźlicy dla osób po 18 roku życia. W 2023r. realizowała program „Stop HPV” - program szczepień przeciw rakowi szyjki macicy, realizowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego. Programem szczepień objęte są chętne dziewczynki w wieku 12 lat.

Przychodnia Rejonowa dla Dorosłych w Wałczu w 2022r i 2023 realizowała program profilaktyki kardiologii „CHUK”.

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Wałczu realizowała w 2021r. następujące programy profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży: Zdrowe zęby mamy, marchewkę zjadamy, Skąd się biorą produkty ekologiczne, Trzymaj formę, Bieg po zdrowie, Krajowy Program Zwalczenia AIDS i zapobiegania zakażeniom HIV, Realizowane interwencje nieprogramowe. Akcje: Wybieraj bezpieczną żywność, Zdrowy styl życia, Profilaktyka COVID-19, Bezpieczne wakacje 2021, Bezpieczne Ferie, Profilaktyka nowych narkotyków, Światowy Dzień bez Tytoniu. W 2022r. programy: Zdrowe zęby mamy, marchewkę zjadamy, Skąd się biorą produktu ekologiczne, Trzymaj formę, Bieg po zdrowie, Krajowy Program zwalczenia AIDS i zapobiegania zakażeniom HIV, Czyste powietrze wokół nas, Higiena nasza tarczą obronna, Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach. Akcje: Kampania EFSA, Profilaktyka zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania, Profilaktyka chorób zakaźnych, Bezpieczne ferie 2022r., Profilaktyka nowotworów, Światowy Dzień Zdrowia, Program Fundacji Gwiazda Nadziei, Znamie! Znam je, Program Fundacji Gwiazda Nadziei, Podstępne WZW, Profilaktyka nowych narkotyków, Profilaktyka palenia tytoniu, w tym Światowy Dzień bez Tytoniu, Profilaktyka raka piersi-akcja wojewódzka Bądź swoją bohaterką, Wojewódzka kampania informacyjna Moja Szkoła Zdrowa Szkoła. W 2023r. ponownie realizowano podstawowe programy profilaktyczne a ponadto: Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach; ARS, czyli jak dbać o miłość; Krajowy Program zwalczenia AIDS i zapobiegania zakażeniom HIV, EFSA-wybieraj bezpieczną żywność, Profilaktyka chorób zakaźnych, Bezpieczne ferie, Profilaktyka nowotworowa, Znamie! Znam je?, Podstępne WZW, Światowy Dzień Rzucania Palenia, Światowy Dzień Bez

Tytoniu, Pomoc Ukrainie, Power Ukraina, Promocja zdrowego stylu życia; Grypa; Poznaj Radon; Promocja zdrowia psychicznego, Kampania Komisji Europejskiej na rzecz szczepień #UnitendInProtection.

Komenda Powiatowa Policji w 2021r. przeprowadziła 7 przedsięwzięć profilaktyczno-informacyjnych i edukacyjnych (spotkania z dziećmi i młodzieżą, w tym 4 konkursy plastyczne o przemocy oraz 1 konkurs na hasło o przemocy). W 2022r. 82 przedsięwzięcia profilaktyczno-informacyjne i edukacyjne. W roku 2023r. tematyka przeprowadzonych działań to: uzależnienia, narkotyki, nowe narkotyki i alkohol, cyberzagrożenia, mowa nienawiści w tym hejt, przestępstwa z nienawiści-bezpieczeństwo seniorów, bezpieczeństwo dzieci i młodzież. Odbyło się ok. 280 spotkań dla ponad 5200 uczestników. Ponadto przeprowadzono działania związane z bezpieczeństwem ruchu drogowego, w tym spotkania o tematyce: ofiary wypadków drogowych, żyj i ratuj życie, Mikołaj dla kierowców, pisanki na drodze, przedstawienie dla dzieci o bezpieczeństwie w ruchu drogowym, turnieje dla dzieci i młodzieży, konkursy plastyczne. Popularyzację działań profilaktyczno-informacyjnych prowadzono za pośrednictwem strony internetowej, poprzez lokalne media oraz portal Facebook.

W celu poprawy bezpieczeństwa na drogach miejskich realizowanych jest szereg inwestycji w zakresie modernizacji i budowy dróg, chodników, ścieżek rowerowych, modernizacji oświetlenia, budowy progów zwalniających, wyniesionych przejść dla pieszych.

V.   Rozwój kadr pomocowych, podnoszenie efektywności wsparcia, wzmacnianie dialogu społecznego.

W ramach celu V określono następujące cele operacyjne i kierunki działań:

1. Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług:
  - 1) Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego;
  - 2) Zapewnienie właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej;
  - 3) Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego;
  - 4) Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej;
  - 5) Rozwijanie współpracy różnych podmiotów w celu skuteczniejszego wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin;
  - 6) Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie miasta.
2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego:
  - 1) Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne miasta;
  - 2) Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych;

- 3) Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet miasta źródeł finansowania;
- 4) Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami;
- 5) Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym.

Poniżej przedstawiono mierniki realizacji celu V w latach 2021-2023

miernik	j.miar	stan początkowy (2019 r.)	2021r.	2022r.	2023r.	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej.	szkolenie	18 (56 osób)	49 (152)	21 (68)	40 (123)	40	MOPS	raz w roku
liczba organizacji pozarządowych w mieście, w tym funkcjonujących w obszarze polityki społecznej	Organizacje	74	74	76	92	90	UM, NGO-s, MOPS	raz w roku
liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów podejmowanych w celu rozwiązywania problemów społecznych	przedsięwzięcie	19	22	26	30 (NGO)	30	UM, MOPS, ZI, MKRPA, NGO-s	raz w roku
wsparcie finansowe samorządu miasta dla organizacji pozarządowych	organizacja	273 490,18 zł (NGO) 491 739,29 zł (KS)	292 444,40 zł (NGO) 315 196, 21 zł (KS)	490 793,00 zł (NGO) 156 000 zł (NGO- płacówka wsparcia dziennego) 334 260 zł.(KS)	304 976 zł (NGO)	250 000 zł (NGO) 300 000 (KS)	UM, NGO-s	raz w roku
liczba spotkań przedstawicieli samorządu miasta z mieszkańcami	spotkanie	693				800	UM	raz w roku

Kadra zatrudniona w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wałczu posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Pracownicy systematycznie uczestniczą w szkoleniach doskonalących ich kompetencje zawodowe. Na przestrzeni 3 lat pracownicy uczestniczyli w 110 różnych formach szkoleń. Z uwagi na ograniczone środki finansowe MOPS większość szkoleń miała charakter bezpłatny, w systemie on-line.

Przedmiotem współpracy Miasta Wałcz i organizacji pozarządowych jest wspólne wykonywanie zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 uodpp w celu rozwoju przestrzeni miejskiej i społeczności lokalnej oraz zaspokajania potrzeb społecznych

mieszkańców Wałcza, a także budowanie solidnego i stabilnego Partnerstwa. Zgodnie ze sprawozdaniami z realizacji Programów Współpracy Gminy Miejskiej Wałcz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, w latach 2021, 2022, 2023 korzyściami wynikającymi z podjętej współpracy są: poprawa dostępności do usług w zakresie profilaktyki uzależnień, poprawa kondycji fizycznej, integracja społeczna osób z niepełnosprawnością z lokalną społecznością, zagospodarowanie potrzeb i oczekiwań osób starszych (60 +), nabycie nowych umiejętności przez seniorów, zwiększenie możliwości korzystania z terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych, zwiększenie świadomości nt szkodliwych skutków spożywania alkoholu, zwiększenie zaangażowania w działania skierowane do lokalnej społeczności, poprawa dostępności do pomocy profilaktycznej dla rodzin, poszerzenie umiejętności współpracy i nawiązywania partnerstw w zakresie realizacji wspólnych przedsięwzięć, promocja wolontariatu międzypokoleniowego, edukacja pozaszkolna i zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży, poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców miasta. Odbiorcami podejmowanych działań są osoby z niepełnosprawnością, dzieci i młodzież, seniorzy, osoby uzależnione i współuzależnione, osoby dorosłe. Organizacje pozarządowe poprzez realizację zadań publicznych mają realny wpływ na kształtowanie postaw i zachowań lokalnej społeczności, oraz zagospodarowują te obszary społeczne które potrzebują wsparcia. Organizacje pozarządowe poprzez współpracę z samorządem miejskim, zyskują także na promocji własnego stowarzyszenia ale przede wszystkim działań, w które się angażują. Poprzez realizację zadań organizacje pozarządowe umacniają swój kapitał społeczny.

Poniżej przedstawiono niektóre z zadań publicznych zlecone do realizacji organizacjom pozarządowym.

Zadania w zakresie profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii:		
NGO	Nazwa zadania	rok
Wałeckie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Korona”	Udzielania wsparcia środowiskom abstynenckim na terenie miasta Wałcz poprzez działanie klubów abstynenckich;	2021, 2022,
Stowarzyszenie Przyjaciół Parafii św. Antoniego w Wałczu	Udzielania wsparcia środowiskom abstynenckim na terenie miasta Wałcz poprzez działanie klubów abstynenckich	2021, 2022
Fundacja Planeta Kreatywna	Prowadzenie Poradni Profilaktyczno-Konsultacyjnej	2021, 2022, 2023
Fundacja Nowe Horyzonty	Na dobrej drodze ku dorosłości.	2021
Wałeckie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Korona”	Realizacja działań z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie i na rzecz mieszkańców miasta	2023
Stowarzyszenie Przyjaciół Parafii św. Antoniego w Wałczu	Terapia indywidualna i grupowa dla uzależnionych i ich rodzin	2023
Fundacja Planeta Kreatywna	Ja – Kobieta	2023
Zadania w zakresie porządku i bezpieczeństwa publicznego:		
Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Zachodniopomorskiego Województwa	Bezpieczne wakacje	2021, 2022, 2023
Stowarzyszenie Przyjaciół Parafii św. Antoniego w Wałczu	Warsztaty terapii grupowej	2021

Stowarzyszenie Familia et Miraculum Vitae	Profilaktyka zapobiegania przemocy w rodzinie	2021
Zadania w zakresie wspierania rodziny		
Fundacja Planeta Kreatywna	Świetlica Planeta Kreatywna	2022
Zadania w zakresie pomocy społecznej		
Stowarzyszenie IDEA	Ogrzewalnia Miejska	2022
Spółdzielnia Socjalna Wazka	Ogrzewalnia Miejska	2022
Zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych i seniorów		
PZERiI Odział Wałcz	Chcemy żyć	2022
Stowarzyszenie IDEA Wałcz	Coś dla ciała coś dla ducha	2022
Zadania w zakresie ochrony i promocji zdrowia :		
Stowarzyszenie Kobiet Ziemi Wałeckiej Amazonka	Wsparcie i rehabilitacja drogą do zdrowia	2023

Podsumowanie

Opracowany dokument przedstawił zrealizowane w latach 2021-2023 działania zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Wałcz na lata 2021-2026. Analiza danych zawartych w raporcie, mierników realizacji celów operacyjnych pozwala uznać, że działania realizowane w ramach Strategii przekładają się na poprawę standardów życia mieszkańców Wałcza. Działania podejmowane w ramach poszczególnych celów operacyjnych poprzez różne instytucje publiczne, pozarządowe przyczyniają się do zmniejszenia negatywnych zjawisk społecznych, podnoszą świadomość społeczną, pogłębiają wiedzę na temat problemów społecznych i skutecznego ich przeciwdziałania. Wskazana jest kontynuacja i intensyfikacja działań, a także podejmowanie działań dotąd nierealizowanych lub realizowanych w węższym zakresie w kolejnych latach obowiązywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Wałcz na lata 2021-2026.

DYREKTOR
 Miejskiego Ośrodka Pomocy
 Społecznej w Wałczu
Berta Kida